

המפה שלה - במה היא שונה מזו שפירסם העולם הזה

גולדה שללה "פרוודור" אך דיברה על "גישה", ברוח "העולם הזה".

5. גוש עציון

העולם הזה קבע שגוש עציון יישאר בישראל. גולדה לא נכנסה לפרט זה, הסתפקה ב"קביעה שהגבול בין הגדה ובין ישראל, צריך לשמש נושא למשאומתן".

6. ירושלים

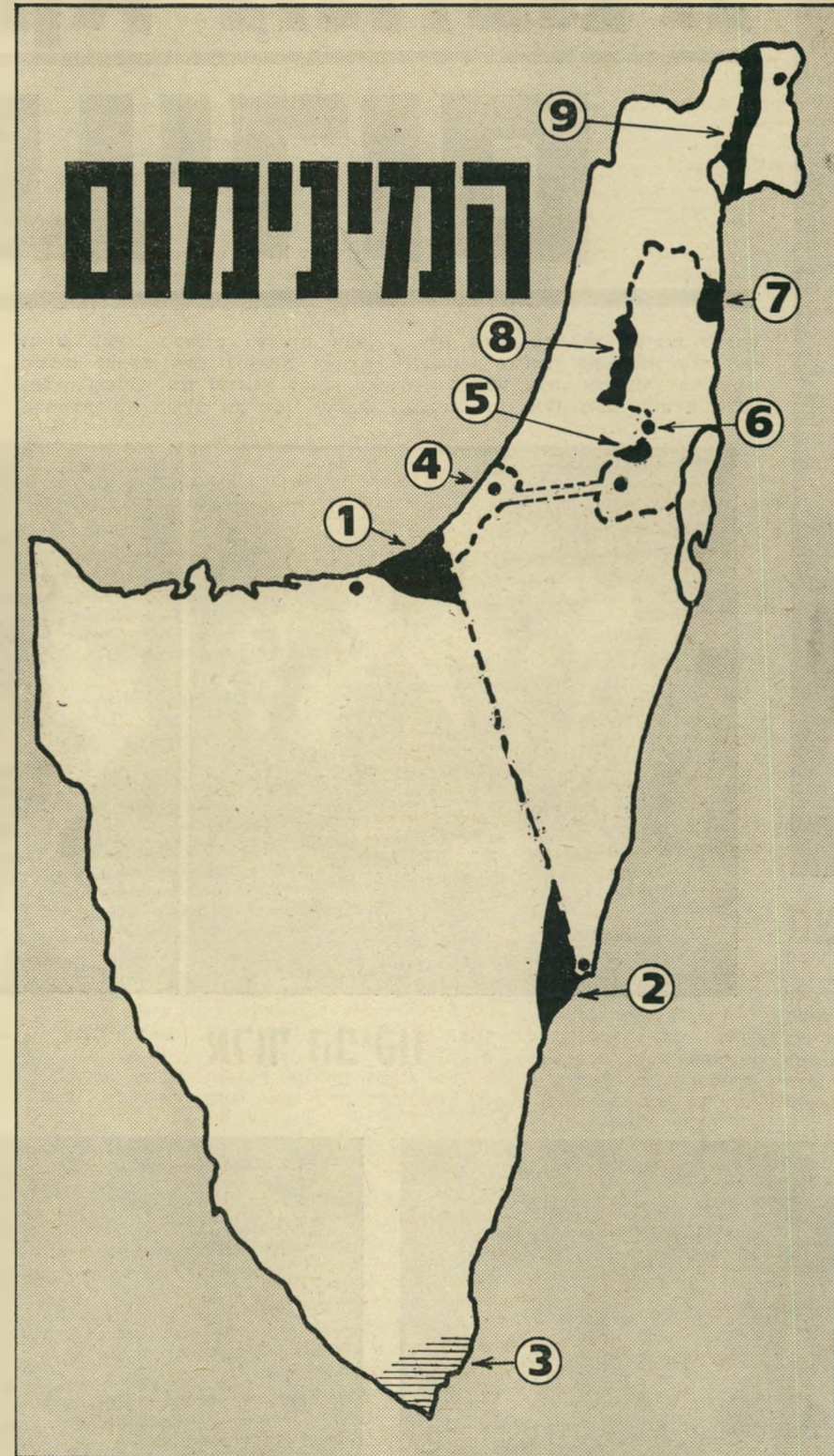
העולם הזה קבע שיהיה פיתרון מסובך, שייתן לירדן את הריבונות על הריהובית, וגישה אליו, יחד עם סידורים מיוחדים לשכונות הערביות שיישארו בישראל. גולדה חזרה רק על הנוסחה הקבועה שירושלים תישאר בידי ישראל. אין ספק כי במשאומתן תצטרך להימצא דרך להחזרת מעמד כלשהו לערבים בירושלים, שיספק את כבודם הלאומי.

7. ביקעת הירדן

העולם הזה קבע כי הגדה המערבית תפורז וכי לשיפור המצב הצבאי-הטקטי יסופח לישראל החלק הצפוני ביותר של הביקעה - אזור אוסיצון. גולדה זיברה אף היא על פירוז הגדה, בניסוח קצת שונה: "צריך להחזיק מש"הו שם, ואולי על הגבעות מאחור".

זהו ניסוח די מעורפל, כדי לאפשר משאומתן, זה יכול לכלול כסופים צבאיים קטנים, או היאחזויות איזושהן - וגם הרבה-הרבה פחות מזה.

הכונה לרצף טריטוריאלי, אם כי גולדה לא הזכירה מונח זה בפירושו. תביעה זו - אין לה סיכוי להתמלא, וגולדה יודעת זאת. יש להניח שזוהי עמדת-מיקוח התחלתית, כדי להשיג נוכחות ישראלית בשארם. יתכן כי ההגדרה שנתנה גולדה לפיקוח על פירוז סיני - "כוח מעורב שיכלול חיילים ישראלים. גם חיילים מצריים יוכלו להיכלל בכוח זה" - נועד בעצם לשמש הצעת-פשרה.

המינימום

מפת גולדה

ברור שהניסוח נבחר בכונה כדי לפייס, בשלב זה, את יגאל אלון ומשה דיין, ולתת להם זגזג האשלייה שמשוהו יינצל מן התוכניות המיושנות שהשמיעו ב-1967.

8. שינויי גבול קלים

העולם הזה דיבר על שינויים קלים לאורך גבול הגדה, באזורי לטרון, קלקיליה וטולכרם. גולדה חזרה על כך במילים שלה, כאשר קבעה שעל כך יתנהל משא-ומתן. היא הכהירה בצורה חריגה-משמעות וקיצונית שישראל לא תדרוש את מרכזי האוכלוסיה של הגדה - חברון, שכם, רמאללה וכו'.

9. רמת הגולן

העולם הזה קבע שישראל תורוש להחזיק לפחות ברכס הראשון של רמת-הגולן, החולש על הקיבוצים בעמק. הדבר אפשרי בצורת סיפוח, או בצורה החזקה בסיסים לזמן קצוב. גולדה השתמשה בניסוח מעורפל: "ישראל לא תרד מהרמה, החולשת על עמק החולה." זהו ניסוח "נוקשה" - אך רק למראית-עין. כי אין הוא אומר "כל רמת-הגולן תישאר בידינו", וגם אין בו זכר למילה "סיפוח". הניסוח מאפשר החזקה בסיסים בחלק מן הרמה.

תוכנית רוג'רס נתקבלה!

גולדה קיבלה, על כן, את תוכנית רוג'רס בנוסח הישראלי - מה שנקרא בסלאנג הירושלמי "רוג'רס-פלוס". נפתחת האפשרות שבין השתיים תימצא הפשרה בצורת "רוג'רס-בינוני". זוהי המפה שפורסמה בשבוע שעבר על-ידי העולם הזה.

גולדה נאלצה לצעוד צעד זה, מפני שעם קבלת עקרון חוזה-השלום עליידי מצריים, לא היתה לה ברירה. הלחץ האמריקאי הסמוי, קריאות האסיאדאס של השגרירים הישראליים, תגובת דעת-הקהל בעולם - כולם חייבו ציור מפת-שלום.

מדוע עשתה זאת בצורת ראיון עיתונאי? אילו ציירה מפה זו באיגרת ליארינג או למצריים, היתה גורמת מיד למשבב ממשלתו, ואולי לפירוק הקואליציה.

ראיון עיתונאי אינו מחייב החלטה ממשלתית, אינו חייב להביא למשבר. אך הוא מחייב, למעשה, את הממשלה. לפי דרישת האמריקאים, הוא אומר למצרים: זוהי נקודת-המוצא שלנו במשאומתן. אינכם צריכים לחשוש שמא נדרוש במשאומתן כיפוחים מפליגים, כגון קו עריש-שארם, או תוכנית-אלון. עכשיו השאלה היא: האם מאפשרת מפה זו פתיחת משא-ומתן ממשי ומזור, באמצעות יארינג ו/או האמריקאים ו/או שיטה ישראלית יותר.

במילים אחרות: האם יקבל אנואר אל-סאדאת את המפה של גולדה כנקודת-מוצא ישראלית מספקת, לפתיחת משאומתן של ממש?

הדבר ייתכן (אולי אחרי בירור נוסף שג העמדה הישראלית לגבי שארם-אל-שייך והגישה אליה, הנקודה היחידה שבה נותר עדיין פער חשוב בין עמדות ממשלות ישראל ומצריים, ואולי גם לגבי בעיית-הפליטים, שלגביה הציעה גולדה רק "פיצויים"). כך או אחרת: גולדה צעדה צעד גדול לקראת אפשרות של שלום. היא קיבלה את העמדה שהעולם הזה דרש אותה - ושבגללה השמיצה היא עצמה את העולם הזה פעמים רבות. זוהי נקודת-מיפנה גדולה. היא עשויה להיות פתח למופנה היסטורי.

זוהי מפת הכשרה שפורסמה בגליון האחרון של "העולם הזה"

אם אין סיכוי שרעיון זה יתקבל לגבי כל סיני, יש אולי סיכוי כלשהו שיתקבל לגבי שארם עצמה, למשך תקופה מוגבלת.

4. עזה והפרוודור

העולם הזה קבע שעזה תימסר לירדן (או למדינה פלסטינית, אם תקום). גולדה לא שללה זאת, אך לא הזכירה אותה בפירושו. היא השתמשה בלשון דו-משמעית: היא אמרה שעזה תוכל לשמש נמל לירדן - דבר שניתן לפרשו, כבוא העת, כסיפוח הרצועה כולה לירדן.

באותה שעה אמרה שישראל מוכנה לדאוג ל-200 אלף הפליטים בעזה - דבר שניתן לפרשו כהצעה לספח את הרצועה לישראל, עם מתן זכויות-נמל בלבד לירדן. זוהי עמדת מיקוח. תוך כדי כך שללה גולדה שוב בפירושו את רעיון המדינה הפלסטינית - דבר שהפך אצלה ל"אידיאה פיקס". העולם הזה קבע כי בין הרצועה וחברון יפתח כביש-גישה אכס-טריטוריאלי - דבר ש-אינו מהתה "פרוודור", אלא דרך-חיבור.